

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000401

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-02-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Папа Ірина Юріївна

2. Iryna Papa

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Історія

Місце роботи здобувача: Український католицький університет

Код за ЄДРПОУ: 26205857

Місцезнаходження: вул. Свенціцького,17, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7634

Повне найменування юридичної особи: Український католицький університет

Код за ЄДРПОУ: 26205857

Місцезнаходження: вул. Свенціцького,17, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український католицький університет

Код за ЄДРПОУ: 26205857

Місцезнаходження: вул. Свенціцького,17, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.71

Тема дисертації:

1. Система уявлень про Росію, Україну та Польщу в данських тревелогах початку XVIII століття.
2. The system of ideas about Russia, Ukraine, and Poland in eighteenth-century Danish travelogues

Реферат:

1. Система уявлень про Росію, Україну та Польщу в данських тревелогах початку XVIII століття. — Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 «Історія та археологія». — Український католицький університет, Львів, 2025. Активізація українсько-данських відносин в останні роки та пошуки нових підходів «інтеграції» історії України в європейський контекст актуалізують звернення до данських історичних свідчень. Оскільки використання скандинавських писемних джерел (особливо данських) для висвітлення історичних тем та проблем — доволі рідкісне явище в українській гуманітаристиці, такі дослідження є певною спробою заповнити прогалини та переглянути усталені підходи до аналізу та трактування подорожніх джерел. Це також сприятиме створенню альтернативної історії Центрально-Східної Європи, яка досить довго перебувала в тіні російської історії та імперських наративів. Як відомо, дансько-російські відносини під час Великої Північної війни були безпосередньою причиною організації дипломатичної місії до двору Петра I в 1709–1711 рр. Проте, як свідчить подорожній щоденник, співавторами якого були королівський посланець

Юст Юль та його особистий секретар Расмус Еребо, це писемне джерело торкається й інших тем та проблем. Отже, це дисертаційне дослідження має на меті комплексно проаналізувати систему уявлень данців про три символічні простори: «російський», «український» та «польський». Особливість цього дослідження полягає в застосуванні трьох важливих принципів у роботі з джерелами для їхньої коректної інтерпретації. Йдеться про врахування історичного контексту, критичний аналіз тексту джерела та пошук інтертекстуальних зв'язків з іншими джерелами. Отже, структура цієї дисертації нав'язує до трьох підставових чинників аналізу нарративних джерел, як от: контекст — текст — інтертекст, що відображено в назвах та змісті трьох основних розділів. Особливу увагу приділено історичному контексту дипломатичних відносин між данським та російським дворами через призму данських дипломатичних місій від 1493 до 1709 рр. Для кращого розуміння особливостей місії Юста Юля враховано роль «мовного контексту» (незнання російської мови, посередництво перекладачів та ін.), а також здійснено компаративний аналіз інших данських тревелогів (Якоба Ульфельдта та Педера фон Гавена) для виявлення топосів у ранньомодерних данських подорожніх нарративах і певних стереотипів в уяві данців, що сформувалися в процесі різних взаємодій (особистих, політичних, торговельних, культурних). Під час написання цієї дисертації було опрацьовано як архівні, так і опубліковані джерела. Саме робота з рукописним оригіналом в Національному архіві Данії вкотре підтвердила важливість ознайомлення з джерелом для його ґрунтовної зовнішньої та внутрішньої критики. Рукописний щоденник данської дипломатичної місії містить певні археографічні особливості, непомітні в опублікованій версії (наприклад, маргіналії, відмінності почерків та ін.). Робота з данським оригіналом також допомогла помітити особливості фонетичної транскрипції данськими мандрівниками слов'янських імен та назв населених пунктів, транслітерацію російських слів, виявити слова та вирази, написані іншими європейськими мовами (наприклад, латиною, французькою, кирилицею). Історіографічною базою для дослідження слугували численні наукові публікації, які стосувалися подорожнього щоденника та данської дипломатичної місії. Було віднайдено невідомі раніше польські студії, французькі та англійські рецензії на видання данського тревелогу XIX століття. Також було проаналізовано данські студії, які через мовний фактор невідомі українським дослідникам.

2. The intensification of Ukrainian–Danish relations in recent years and the search for new approaches to «integrating» Ukrainian history into the European context have made it more important to turn to Danish historical evidence. Since including Scandinavian written sources (especially Danish ones) in the coverage of historical topics and problems is a rare phenomenon in Ukrainian humanities, such studies are a particular attempt to fill in the gaps and revise the established approaches to analyzing and interpreting travel sources. It will also contribute to developing an alternative history of Central and Eastern Europe, which has long been in the shadow of Russian history and imperial narratives. As is widely known, the diplomatic mission to the court of Peter the Great in 1709–1711 was a direct response to the complex Danish–Russian relations during the Great Northern War. However, the travel diary co-authored by the royal envoy Just Juel and his secretary Rasmus Æreboe, reveals a broader scope of topics. This dissertation takes a unique approach, aiming to comprehensively analyze the Danish perceptions of three symbolic spaces: «Russian», «Ukrainian», and «Polish». This study's uniqueness lies in its meticulous application of three important principles in working with sources for their accurate interpretation. These principles involve considering the historical context, critically analyzing the source text, and searching for intertextual connections with other sources. The structure of this thesis is meticulously based on these three main factors for analyzing narrative sources: context, text, and intertext, which is reflected in the titles and content of the following three main chapters. This approach ensures a thorough and comprehensive understanding of the Danish travelogues and their historical context. Particular attention is paid to the historical context of diplomatic relations between the Danish and Russian courts through the prism of Danish diplomatic missions from 1493 to 1709. For a better understanding of Just Juel's peculiarities and mission, the role of the «linguistic context» (e.g., ignorance of Russian, mediation of translators) is considered. The comparative analysis of other Danish travelogues (Jakob Ullfeldt and Peder von Haven) is also carried out to identify topoi in early modern Danish travel narratives and certain stereotypes in the imagination of the Danes, which were formed in the context of various interactions (personal, political, commercial, cultural). This dissertation has been written using both archival and published

sources. The work with the handwritten original in the National Archives of Denmark once again confirmed the importance of familiarizing oneself with the source for its thorough external and internal criticism. The handwritten diary of the Danish diplomatic mission contains certain archeographical features that are not visible in the published version (e.g., marginalia, handwriting differences, etc.). The work with the Danish original also helped to notice the peculiarities of the phonetic transcription of Slavic names and place names by Danish travelers, the transliteration of Russian words, and to identify words and expressions written in other European languages (e.g., Latin, German, French, Cyrillic). The historiographical framework for the study was based on numerous scholarly publications related to the travel diary and the Danish diplomatic mission. Previously unknown Polish studies and French and English reviews of nineteenth-century editions of the Danish travelogue were found. Danish studies, which are unknown to Ukrainian researchers due to the language factor, were also analyzed. The text of the source was analyzed using quantitative and qualitative content analysis, as well as theoretical approaches to the socio-cultural history of travelogues and methods of their research. Thus, in the narrative of the Danish travelers, certain chronological «periods» were identified, and geographical «boundaries» were outlined, determined by the course of the mission itself and other circumstances.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Папа, І. Ю. «"Протестантська етика" данських дипломатів на початку XVIII ст. (за матеріалами дипломатичної місії Юста Юля, 1709–1711)». Вісник Київс. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка 135 (4) (2017): 37–41
- Папа, І. «(Не)повсякденне життя данського дипломата під час місії (за матеріалами подорожнього щоденника Юста Юля, 1709–1711 рр.)». Наук. записки НаУКМА. Істор. науки 1 (2018): 3–11.
- Папа, І. «"En by i Rusland": уявлення данських мандрівників про терени ранньомодерної Росії (за матеріалами подорожнього щоденника Юста Юля 1709–1711 рр.)». Місто: історія, культура, суспільство. Е-журнал урбаністичних студій 6 (1) (2019): 83–95.
- Папа, І. «"Дипломатичний фронт" Великої Північної війни: місія Юста Юля (1709–1711 рр.)». Вісник Київс. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка 142 (2019): 31–37.
- Папа, І. «Опис Львова 1711 року в данському травелозі: переклад і коментар» Наук. записки НаУКМА. Істор. науки 7 (2024): 132–139.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. АДАДУРОВ Вадим Валентинович

2. Vadym B. Adadurov

Кваліфікація: д.і.н., професор, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український католицький університет

Код за ЄДРПОУ: 26205857

Місцезнаходження: вул. Свенціцького,17, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сокирко Олексій Григорович

2. Oleksii H. Sokyрко

Кваліфікація: к.і.н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волошкова Наталія Василівна

2. Nataliia Voloshkova

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Казимира Великого в Бидгощі

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження: ul. J.K. Chodkiewicza 30, Bydgoszcz, 85-064, Польща

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: 018zpxs61

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. ЯРЕМЕНКО Максим Васильович

2. Maksym YAREMENKO

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Склокін Володимир В'ячеславович

2. Volodymyr V. Sklokin

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український католицький університет

Код за ЄДРПОУ: 26205857

Місцезнаходження: вул. Свенціцького, 17, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пронкевич Олександр Вікторович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пронкевич Олександр Вікторович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Джичко Н.Д.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна